

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI

NABAVA U DRUŠTVU ODAŠILJAČI I
VEZE D.O.O.

Zagreb, rujan 2016.

SADRŽAJ

stranica

I.	PREDMET REVIZIJE	2
II.	CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE	3
III.	METODE I POSTUPCI REVIZIJE	4
IV.	NABAVA	4
V.	NALAZ	13
VI.	OCJENA UČINKOVITOSTI NABAVE	16

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA:041-01/16-10/15
URBROJ:613-02-05-16-6

Zagreb, 15. rujna 2016.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI NABAVE U
DRUŠTVU ODAŠILJAČI I VEZE D.O.O.

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti nabave u društvu Odašiljači i veze d.o.o. (dalje u tekstu: Društvo) za 2013.-2015.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 17. veljače do 15. rujna 2016.

I. PREDMET REVIZIJE

Predmet revizije su bile aktivnosti Društva kod planiranja nabave, provedbe postupaka nabave te je li Društvo nakon zaključivanja ugovora vodilo računa o zaštiti svojih interesa.

Na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske iz travnja 2002. je obavljena podjela Javne ustanove Hrvatska radiotelevizija na Hrvatsku radioteleviziju i Odašiljači i veza d.o.o. (dalje u tekstu: Društvo). Izjavom o osnivanju Društva iz travnja 2002. te izmjenama spomenute Izjave, određeni su tvrtka i sjedište, predmet poslovanja, temeljni kapital, tijela, način njihova imenovanja i drugo. Temeljni kapital iznosi 138.568.200,00 kn, a sjedište je u Zagrebu, Ulica grada Vukovara 269/d. Društvo je u cijelosti u vlasništvu Republike Hrvatske i od strateškog je i posebnog interesa za Republiku Hrvatsku prema Odluci o utvrđivanju popisa trgovačkih društava i drugih pravnih osoba od strateškog i posebnog interesa za Republiku Hrvatsku (Narodne novine 120/13). Također, Društvo je obveznik primjene Kodeksa korporativnog upravljanja trgovačkim društvima u kojima Republika Hrvatska ima dionice ili udjele (Narodne novine 112/10).

Poslovanje Društva je uređeno Zakonom o elektroničkim komunikacijama (Narodne novine 73/08, 90/11, 133/12, 80/13 i 71/14), Zakonom o elektroničkim medijima (Narodne novine 153/09, 84/11, 94/13 i 136/13), Zakonom o Hrvatskoj radioteleviziji (Narodne novine 137/10 i 76/12) te drugim zakonima i provedbenim propisima. Predmet poslovanja Društva je davanje pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, davanje u najam elektroničke komunikacijske mreže i/ili vodova, usluga prijenosa slike, govora i zvuka putem elektroničkih komunikacijskih mreža (što isključuje usluge radiodifuzije), usluga upravljanja multipleksom u radiodifuziji, usluge prijenosa, odašiljanja i/ili prijama slike, govora, zvuka te drugih podataka namijenjenih za izravan prijam u javnosti u zemaljskoj radiodifuziji, usluge u satelitskoj službi te usluge u privatnoj pokretnoj mreži.

U studenome 2009. Vlada Republike Hrvatske je donijela Antikorupcijski program za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu za razdoblje 2010.-2012. U svibnju 2010. je donesen Kodeks poslovnog ponašanja i etike, a u listopadu 2010. je donesen Pravilnik o postupanju u slučaju kršenja pravila etičkog ponašanja. Društvo je izradilo Akcijski plan za provođenje Antikorupcijskih mjera za lipanj 2013.-svibanj 2014., lipanj 2014.-svibanj 2015. te za lipanj 2015.-svibanj 2016. Ciljevi navedenog plana su jačanje integriteta, odgovornosti i transparentnosti u radu, stvaranje preduvjeta za sprječavanje korupcije na svim razinama te potvrđivanje pristupa nulte tolerancije na korupciju. Akcijski planovi su objavljeni na mrežnim stranicama, a izvješća o provedbi Antikorupcijskih mjera su dostavljena tromjesečno Ministarstvu pomorstva, prometa i infrastrukture. Društvo provodi mjere propisane Akcijskim planom.

Misija, vizija i ciljevi su objavljeni na mrežnoj stranici Društva. Misija Društva je pružanje usluga zemaljskog i satelitskog odašiljanja radijskih i televizijskih programa, multimedijske i druge usluge te davanje u zakup elektroničke komunikacijske mreže vodeći računa o kvaliteti usluga i zadovoljstvu korisnika. Vizija je biti vodeći pružatelj usluga navedenih usluga u Republici Hrvatskoj. Opći i posebni ciljevi su jačanje pozicije u temeljnim djelatnostima i razvoj novih usluga te održavanje i razvoj elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme.

Društvo nije obveznik Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 90/11, 83/13, 143/13 i 13/14) te nije na mrežnim stranicama objavilo gospodarske subjekte s kojima ne smije zaključivati ugovore zbog sprečavanja sukoba interesa. Tijela društva su skupština, nadzorni odbor i uprava. Republika Hrvatska ostvaruje svoja prava kao osnivač u skupštini preko Vlade Republike Hrvatske, koju zastupa zakonski predstavnik Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture. Nadzorni odbor ima pet članova od kojih četiri bira skupština, a jednog zaposlenici Društva. Uprava Društva ima od jednog do četiri člana koje imenuje nadzorni odbor, a jedan od članova je predsjednik uprave. Do 9. listopada 2013. predsjednik uprave je bio Mladen Malić, od 10. listopada 2013. do 30. svibnja 2016. Aleksandar Golub, a od 31. svibnja 2016. Mate Botica kao član uprave zastupa Društvo samostalno i pojedinačno.

Društvo je koncem 2013. imalo 289 zaposlenika, koncem 2014. je imalo 292, a koncem 2015. je imalo 293 zaposlenika.

II. CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE

Ciljevi revizije su bili provjeriti:

- je li sustav nabave u Društvu učinkovit
- je li postojala stvarna potreba za određenom nabavom
- jesu li rezultati provedenih postupaka omogućili postizanje zadovoljavajuće vrijednosti za uloženi novac.

Sustav nabave ocjenjuje se kao učinkovit kod društava koja su dobro organizirala planiranje nabave, koja upravljaju postupcima nabave u skladu s propisima i svojim općim aktima, te koja primjereno prate ostvarenje i provedbu ugovora. Ovu ocjenu mogu dobiti i društva kod kojih su utvrđene određene slabosti i propusti koje ne utječu značajno na učinkovitost sustava nabave.

Sustav nabave je učinkovit, pri čemu su potrebna određena poboljšanja ako su utvrđene određene slabosti i propusti, pri čemu se nekoliko danih preporuka može odnositi na područja visokog rizika. Sustav nabave nije učinkovit, te su potrebna značajna poboljšanja ako su utvrđene značajne slabosti i propusti, pri čemu se nekoliko danih preporuka može odnositi na područja visokog i vrlo visokog rizika. Sustav nabave nije učinkovit i ciljevi nabave nisu postignuti ako su utvrđene značajne slabosti i propusti, pri čemu se više od tri dane preporuke mogu odnositi na područja vrlo visokog rizika, te grubo nepoštivanje propisa i općih akata kojima je uređen sustav nabave. Područja visokog rizika su područja za koja je ocijenjeno da se radi o značajnim slabostima za koje je potrebna pravodobna reakcija uprave (menadžmenta). Područja vrlo visokog rizika su područja kod kojih je ocijenjeno da je potrebna žurna reakcija uprave (menadžmenta), jer se radi o ozbiljnim slabostima unutarnjih kontrola ili pitanjima upravljanja rizicima.

Područja revizije su određena na temelju broja zaključenih ugovora o nabavi te interesa javnosti za uspostavljanje učinkovitog sustava nabave Društva. Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: planiranje nabave, upravljanje postupcima nabave te zaštita interesa Društva.

III. METODE I POSTUPCI REVIZIJE

U postupku revizije korištene su različite metode prikupljanja dokaza: pregled propisa, unutarnji akti, uvid u poslovnu dokumentaciju, analiza unutarnjih uputa, stručnih publikacija i drugih dostupnih materijala, intervjui sa zaposlenicima, izravna zapažanja te analiza i usporedba dobivenih podataka. Uspoređena je usklađenost dokumentacije o nabavi s propisima i općim aktima. Postavljanjem upita i pregledom dokumentacije sustava nabave te zapisnika sa sastanaka povjerenstva za izbor najpovoljnije ponude, provjereno je jesu li zaposlenici zaduženi za nabavu i drugi sudionici sa svim ponuditeljima jednako postupali. Istražena je moguća sumnja na neprimjerenu provedbu ili neusklađenost sa zahtjevima sustava nabave.

Za odstupanja od pravila i procedura postupaka nabave identificirana tijekom obavljanja revizije, provjereno je jesu li prijavljena i riješena na odgovarajući način. Provjereno je je li bilo žalbi na postupke nabave i kako su riješene.

Izravnim dokaznim postupcima ispitani su zapisi i dokumentacija kako bi se provjerili dobavljači kojima je dodijeljena vrijednosno značajna količina poslova, cijene koje nadilaze tržišne ili očekivane tržišne cijene, osobito pri kupnji velikih količina, isključivi izvor nabave u svim vrijednosno značajnim iznosima te prekomjerno korištenje žurnog postupka nabave.

Okosnicu revizije su činila sljedeća pitanja:

- Je li planiranje nabave dobro organizirano?
- Je li upravljanje postupcima nabave bilo učinkovito?
- Je li Društvo nakon zaključivanja ugovora o nabavi vodilo računa o zaštiti svojih interesa?

IV. NABAVA

Nabava predstavlja značajan proces u poslovanju Društva, a unapređenje sustava nabave ima izravan utjecaj na ekonomičnost, učinkovitost i zakonitost provedbe postupaka nabave.

Za provedbu postupaka nabave Društvo je donijelo Uputu o postupku nabave odnosno Pravilnik o postupku nabave.

Planiranje nabave

Planiranje nabave je proces kojim se utvrđuju ciljevi te načini i rješenja njihova ostvarenja. Glavni ciljevi kvalitetnog planiranja nabave su određivanje najpovoljnijeg postupka i načina nabave koji prethode zaključenju ugovora o nabavi, racionalno i učinkovito gospodarenje sredstvima te osiguranje poštenog tržišnog nadmetanja kroz poštivanje zakonitosti u provođenju nabave. Kvalitetno planiranje nabave osigurava dobro upravljanje sredstvima financiranja odnosno ispunjavanje načela najbolja vrijednost za uloženi novac.

Planiranje nabave u Društvu je centralizirano, a svi prijedlozi od sektora se prikupljaju, objedinjuju, odobravaju i unose u centraliziranu bazu podataka koja služi kao jedinstvena podloga na razini cijelog Društva za pokretanje svakog postupka nabave. Planovi nabave sadrže plan nabave materijala za popravke i održavanje pogona, plan nabave ostalih materijala i usluga, plan nabave investicijskog održavanja, plan nabave za investicijske projekte te plan školovanja.

Plan nabave koji je u okviru poslovnog plana za tekuću godinu odobrava nadzorni odbor i usvaja uprava, a svaku izmjenu plana nabave odobrava uprava. Planom nabave se definiraju potrebe za pokretanjem postupaka nabave roba, radova i usluga. Praćenje ostvarenja pojedinog postupka nabave je dostupno putem unutarnje mrežne aplikacije, odnosno direktori sektora imaju uvid u sve postupke nabave, voditelji odjela u postupke nabave iz svog odjela, a referenti samo u postupke u kojima sudjeluju. Također, izvješća o ostvarenju investicija se podnose mjesečno nadzornom odboru, a izrađuju se i tromjesečna te završno izvješće o ostvarenju poslovnog plana u okviru kojih je plan nabave. Potrebe za nabavom su primjereno obrazložene i opravdane, odnosno opravdanost nabave prema vrsti i količini roba, radova i usluga se ispituje u fazi izrade plana nabave, a obrazloženja predmeta nabave ovise o ostvarenju planova prethodnog razdoblja, promjena koje su u međuvremenu nastupile ili koje će nastupiti u razdoblju za koje se planira, stanju zaliha te planiranim ulaganjima. Kod pokretanja pojedinog postupka nabave ponovo se analiziraju stvarne potrebe te svaki postupak odobrava uprava. Društvo je razmotrilo i odgovarajuće ocijenilo moguća rješenja, odnosno razmotrilo mogućnost korištenja unutarnjih kapaciteta prije pokretanja postupka nabave te je primjerice kod projektiranja dogradnje poslovne zgrade na Žitnjaku ugovoren vanjski nadzor za građevinske i strojarske radove radi poboljšanja razine djelotvornosti. Društvo istražuje tržište i pribavlja što je moguće više informacija o radovima, robama i uslugama koje namjerava nabaviti na način da prati tehnološke trendove na tržištu putem javno objavljenih informacija i podataka koje na svojim mrežnim stranicama nude potencijalni ponuditelji, a kod nabave uređaja i opreme digitalnih mikrovalnih veza ima pisane dokaze o istraživanju tržišta.

Kod provođenja postupaka nabave, odnosno kod planiranja Društvo nije utvrdilo moguće rizike. Prema evidenciji poništenih predmeta za razdoblje od početka 2013. do konca 2015. poništen je 51 postupak nabave jer nije pristigla nijedna ponuda, sve pristigle ponude premašuju procijenjenu vrijednost, ponuditelji ne zadovoljavaju uvjete iz dokumentacije za nadmetanje i drugo. Od početka 2013. do konca 2015. je podnesena jedna žalba Društvu izvan roka, koja je odbijena jer ponuda nije zadovoljila formalne i tehničke uvjete dokumentacije za nadmetanje i cjenovno je bila na trećem mjestu. Planovi nabave sadrže predmet nabave, planiranu vrijednost nabave, oznaku stavke plana te rok isporuke, a ne sadrže planirani početak postupka nabave, planirano trajanje ugovora te vrstu postupka nabave. Planovi nabave roba, radova i usluga za 2013., 2014. i 2015. su doneseni pravodobno, odnosno u prosincu prethodne za sljedeću godinu. S obzirom da Društvo nije obveznik primjene Zakona o javnoj nabavi, planovi nabave za 2013., 2014. i 2015. nisu objavljeni na mrežnim stranicama.

U skladu s Akcijskim planom za provedbu antikorupcijskih mjera svi zaposlenici odjela nabave te zaposlenici koji sudjeluju u postupcima nabave potpisuju na početku godine izjavu o povjerljivosti i nepristranosti kojom jamče korektnost u provedenim postupcima u prijašnjoj godini kao i da će se pridržavati svih standarda u tekućoj godini. Navedena izjava, između ostalog, sadrži da su poštivana pravila o razdvajanju privatnih i poslovnih interesa, da su se odluke donosile isključivo na temelju objektivnih pokazatelja i propisa bez utjecaja bilo čijih osobnih interesa, da su se kao tajne čuvali svi službeni podaci i nisu davani na uvid trećim zainteresiranim pravnim ili fizičkim osobama te da nisu primani darovi u svrhu pogodovanja strankama i nisu izvršene druge koruptivne radnje u cilju ostvarenja vlastitih probitaka.

Upravljanje postupcima nabave

Proces provođenja postupaka nabave u Društvu je određen Uputom o postupku nabave, Pravilnikom o postupku nabave te planovima nabave za tekuću godinu. Pravilnikom su definirane opće odredbe kao što je procijenjena vrijednost, nabava male vrijednosti, rokovi i povjerenstvo za nabavu te postupak nabave pozivom za dostavu ponuda, postupak nabave prema ponudi ili prijedlogu ugovora, žurna nabava, okvirni sporazum, provedba nabave, nadzor i kontrola postupaka nabave, postupanje kod prigovora te obveza izrade izvješća o nabavi.

Pravilnikom o postupku nabave je utvrđeno da zahtjevatelj postupka nabave ispunjava obrazac, odnosno zahtjev za pokretanje postupka nabave koji se nalazi na mrežnim stranicama. Zahtjev za pokretanje postupka nabave sadrži podatke o predmetu nabave, procijenjenoj vrijednosti nabave, postupak nabave, rok isporuke, izvor planiranih sredstava po stavkama plana nabave i po grupama, obrazloženje, rok za dostavu ponuda, mjesto i rok isporuke robe odnosno izvršenja radova ili pružanja usluga te mogu biti predloženi ponuditelji kojima treba poslati poziv za dostavu ponuda, uvjeti i dokazi sposobnosti ponuditelja, kriterij odabir ponuda i način slanja ponude. Nadalje, u prilogu navedenog zahtjeva mora biti tehnički dio dokumentacije za nadmetanje. Od 59 pregledanih postupaka nabave, kod 31 postupka nabave zahtjev za pokretanje postupka nabave nije popunjen na propisan način, odnosno ne sadrži rok isporuke, mjesto isporuke te rok za dostavu ponuda. Nakon zaprimljenog zahtjeva za pokretanje postupka nabave odjel nabave izrađuje i dopunjuje dokumentaciju za nadmetanje te je jasno i detaljno specificirana roba, radovi u usluge koje se nabavljaju. U dokumentaciji za nadmetanje su navedeni zahtjevi koji se odnose na oblik, sadržaj, cijenu i rok valjanosti ponude, način i uvjete plaćanja, kriterije za odabir ponuda, tehničke specifikacije, mjesto i vrijeme otvaranje ponuda, mogućnost sudjelovanja ovlaštenih predstavnika na otvaranju, ugovorne odredbe i dokaze koji su ponuditelji obvezni dostaviti uz ponudu u svrhu ispunjavanja uvjeta sposobnosti. Tehnička specifikacija u okviru dokumentacije za nadmetanje sadrži opći dio (opis lokacije, početak i opći uvjeti izvođenja radova, uređenje okoliša, nepredviđeni radovi), tehnički opis (projekti, nacrti), troškovnik (točan naziv predmeta nabave i opis radova, šifru ako se radi o robi, količinu, jedinicu mjere i jedinične cijene, te ukupna cijena), vremenski plan izvođenja radova i dužina jamstvenog roka te potvrde o obilasku terena ako su predmet nabave radovi. Nadalje, Pravilnikom o postupku nabave je definirano da se svaka razmjena informacija između Društva i potencijalnih ponuditelja može obaviti poštom, elektronički ili telefaksom, a način koji je odabran za dostavljanje informacija mora biti opće dostupan i ne smije dovesti do diskriminacije. Cjelokupnu razmjenu informacija s potencijalnim ponuditeljima obavlja povjerenstvo za nabavu i to uglavnom član povjerenstva iz odjela nabave i odjela zahtjevatelja predmetnog postupka nabave. Također, ako se za vrijeme roka za dostavu ponuda obavi bilo kakva izmjena ili ispravak dokumentacije za nadmetanje, izmijenjena ili ispravljena dokumentacija se mora ponovo dostaviti svim ponuditeljima, a rok za dostavu ponuda se po potrebi produžuje ako povjerenstvo procijeni da vrijeme za dostavu ponuda zbog izmjena ili ispravka iziskuje dodatne napore ponuditelja. Društvo je svim potencijalnim ponuditeljima na njihova pitanja za objašnjenjem dalo odgovore bez odlaganja i na jednak način.

Društvo sastavlja upisnik o redosljedu zaprimanja ponuda, zapisnik o otvaranju ponuda i zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda koji sadrži analitički prikaz ponuda, odnosno detaljnu usporedbu ispunjenih uvjeta od strane ponuditelja traženih u dokumentaciji za nadmetanje te dokaze i razloge isključenja pojedinih ponuda.

Odluke o odabiru ponude su obrazložene stručnim mišljenjem koje je priloženo uz zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda, a koje izrađuje osoba koja je izradila i dokumentaciju za nadmetanje. Nadalje, kod donošenja odluka o izboru najpovoljnije ponude razmotrene su informacije o ranijim nabavama od određenih dobavljača odnosno uzimaju se u obzir prethodna iskustva te reference koje ponuditelji imaju od ostalih kupaca. Također, kod prihvaćanja jedne jedine pristigle ponude dano je primjereno obrazloženje, odnosno kada je proveden postupak nabave na temelju poziva na dostavu ponuda s pretkvalifikacijom i poziva za dostavu ponuda prema dokumentaciji za nadmetanje, Društvo sastavlja zapisnik o pregledu i ocjeni ponude s analitičkim pregledom ponude koji obuhvaća dokaze sposobnosti ponuditelja odnosno detaljnu usporedbu ispunjenih uvjeta od strane ponuditelja traženih u dokumentaciji za nadmetanje. Pravilnikom o postupku nabave je propisano da odjel nabave obavijesti pisanim putem poštom, faksom ili e-poštom sve ponuditelje o statusu njihove ponude nakon donošenja odluke o odabiru u roku pet dana. Prema pregledanim postupcima nabave, odnosno 24 postupka nabave koji su provedeni pozivom za dostavu ponuda prema dokumentaciji za nadmetanje, obavijesti ponuditeljima o rezultatima nadmetanja nisu dostavljene u sedam postupka nabave, što za posljedicu može imati nemogućnost prigovora ponuditelja na odluku o odabir. Povjerljivost informacija sadržanih u dokumentaciji za nadmetanje je osigurana i ograničen je pristup zaprimljenoj dokumentaciji. Dokumentacija za nadmetanje je dostupna članovima povjerenstva za pojedinu nabavu, a pristigle ponude, kao i cjelokupna dokumentacija smatra se tajnom prema Pravilniku o poslovnoj tajni. Odjel nabave čuva dokumentaciju o postupcima nabave koju na kraju poslovne godine predaje u arhivu. U odabiru najpovoljnijeg postupka nabave, Društvo za svaki postupak nabave zasebno odlučuje koji se postupak odabire. Za predmete nabave specifične za djelatnost Društva (procesna oprema, odašiljači, projektiranja) za koje postoji mali broj potencijalnih dobavljača odabire se nadmetanje po pozivu, kod postupaka nabave koji su povezani uz opće poslovanje (uredski materijal, računalna oprema, komercijalna revizija, najam vozila i drugo) provodi se objava nadmetanja na mrežnim stranicama, a kada je potrebno žurno pokrenuti nabavu, kada je predmet nabave izrazito složen ili je nabava male vrijednosti odabire se postupak nabave prema ponudi ili prijedlogu ugovora (žurne sanacije i intervencije, nadzor mreže) gdje zahtjevatelji sami pokreću postupak nabave i pregovaraju. Prema 24 pregledana postupka nabave koji su provedeni pozivom za dostavu ponuda prema dokumentaciji za nadmetanje izabrani način nabave je omogućio najveću konkurenciju u danim okolnostima. Od pregledanih 35 postupaka nabave na temelju ponude ili prijedloga ugovora, 20 ugovora je zaključeno na temelju samo jedne ponude, što može imati za posljedicu da izabrani način nabave nije omogućio najveću konkurenciju u danim okolnostima.

Od pregledanih 59 predmeta nabave ugovorene vrijednosti 165.771.956,00 kn, kod šest predmeta nabave u vrijednosti 30.063.272,00 kn su zaključeni dodaci ugovoru i to dva za produljenje rokova isporuke, dva za izmjene uvjeta plaćanja kojima se skraćuje rok plaćanja, jedan dodatak za promjenu metode instaliranja antenskog sustava čime je smanjena cijena osnovnog ugovora te jedan dodatak za razdvajanje prijenosnog sustava. Kod dodataka ugovoru za produljenje rokova isporuke i izmjene uvjeta plaćanja u postupku nabave je sudjelovao samo jedan ponuditelj. Rokovi isporuke roba, obavljanja radova te pružanja usluga su realno utvrđeni. Od 2013. do 2015. provedeni su postupci nabave te je zaključeno 315 ugovora o nabavi robe, radova i usluga ukupne vrijednosti 249.880.534,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Od ukupno zaključenih ugovora o nabavi roba, radova i usluga revizijom je obuhvaćeno 59 ugovora ukupne vrijednosti 165.771.956,00 kn ili 66,3 % bez poreza na dodanu vrijednost.

U tablici broj 1 daju se podaci o zaključenim ugovorima od 2013. do 2015., prema vrijednosti i vrsti postupka nabave.

Tablica broj 1

Zaključeni ugovori od 2013. do 2015.

u kn

Redni broj	Vrsta postupka	2013.			2014.			2015.		
		Broj predmeta	Ugovoreno bez PDV	Udjel (%)	Broj predmeta	Ugovoreno bez PDV	Udjel (%)	Broj predmeta	Ugovoreno bez PDV	Udjel (%)
1.	Poziv za dostavu ponuda	47	16.697.474,00	37,6	35	75.456.228,00	43,9	26	12.182.996,00	36,0
2.	Poziv za dostavu ponuda s pretkvalifikacijom	0	0,00	-	1	20.336.631,00	11,8	0	0,00	-
3.	Poziv za dostavu ponuda na temelju okvirnog sporazuma	0	0,00	-	2	7.857.276,00	4,6	0	0,00	-
Nabava prema ponudi ili prijedlogu ugovora										
4.	Od 70.000,00 kn do 1.000.000,00 kn	74	19.845.305,00	44,7	68	13.201.283,00	7,7	0	0,00	-
5.	Od 200.000,00 kn do 1.000.000,00 kn	0	0,00	-	2	486.152,00	0,3	26	11.502.545,00	34,0
6.	Iznad 1.000.000,00 kn prema prethodnoj odluci uprave	4	7.238.634,00	16,3	10	52.974.007,00	30,9	9	8.568.828,00	25,4
7.	Izravna nabava	2	600.695,00	1,4	5	1.360.689,00	0,8	3	1.330.341,00	3,9
8.	Nabava zbog žurnog sprječavanja nastanka štete ili otklanjanja posljedica nastanka štete	0	0,00	-	0	0,00	-	1	241.450,00	0,7
Ukupno		127	44.382.108,00	100,0	123	171.672.266,00	100,0	65	33.826.160,00	100,0
Nabava male vrijednosti do 70.000,00 kn		1 238	7.898.827,00	-	1 073	8.782.459,00	-	0	0,00	-
Nabava male vrijednosti do 200.000,00 kn		0	0,00	-	80	1.188.683,00	-	1 344	16.642.203,00	-
Sveukupno		1 365	52.280.935,00	-	1 276	181.643.408,00	-	1 409	50.468.363,00	-

Uputom o postupku nabave od srpnja 2012. i veljače 2014. propisana nabava male vrijednosti je svaka nabava koja ima procijenjenu vrijednost 70.000,00 kn ili manje, a Pravilnikom o postupku nabave iz prosinca 2014. nabava male vrijednosti je svaka nabava koja ima procijenjenu vrijednost 200.000,00 kn ili manje.

Na temelju poziva za dostavu ponuda prema dokumentaciji za nadmetanje tijekom 2014. je zaključeno 35 ugovora o nabavi robe, radova i usluga u vrijednosti 75.456.228,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, a tijekom 2015. je zaključeno 26 ugovora o nabavi robe, radova i usluga u vrijednosti 12.182.996,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, odnosno udjel postupaka u vrijednosti ukupne nabave u 2014. je bio 43,9 %, a u 2015. je bio 36,0 %.

Na temelju ponude ili prijedloga ugovora, nabava iznad 1.000.000,00 kn prema prethodno pojedinačnoj odluci uprave tijekom 2014. je zaključeno deset ugovora o nabavi robe, radova i usluga u vrijednosti 52.974.007,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, a tijekom 2015. je zaključeno devet ugovora o nabavi robe, radova i usluga u vrijednosti 8.568.828,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, odnosno udjel postupaka u vrijednosti ukupne nabave u 2014. je bio 30,9 %, a u 2015. je bio 25,4 %.

Zaštita interesa Društva

Društvo je donijelo pravilnike, upute, procedure u okviru modula u poslovno informacijskom sustavu, evidencije, obrasce i odluke kojima je uređena zaštita interesa Društva te korištenje i održavanje i nabavljenih roba, radova i usluga.

Kontrolu postupaka nabave, odnosno je li odabrana najpovoljnija ponuda te obavlja li se nabava od odabranog dobavljača u skladu s ugovorenim količinama, cijenama i rokovima prate podnositelj zahtjeva, odjel nabave te odjel plana, računovodstva i financija. Sustav kontrole postupaka nabave nije u potpunosti uspostavljen na učinkovit način, jer jamstva nisu ugovarana ili pribavljena pravodobno, nije ugovarana ugovorna kazna te nema sustavnog praćenja dobavljača. Na temelju 59 pregledanih postupka nabave ukupne vrijednosti 165.771.956,00 kn, kod četiri predmeta nabave u vrijednosti 5.684.248,00 kn, Društvo nije zaključilo ugovore u skladu s ponudama. Kod dva predmeta je skraćen rok isporuke, u jednom je mijenjan troškovnik jer je izostavljena stavka čime je smanjena vrijednost ugovora te je produljen rok isporuke, a u jednom predmetu je ugovoreno kasnije plaćanje što nije imalo štetne posljedice za Društvo. Nadalje, u jedanaest predmeta nabave plaćanja nisu obavljena u skladu s ugovorom, odnosno kasnilo se s plaćanjem nabavljene robe, radova i usluga od osam do 120 dana. Društvo nije na osnovi postojećih ugovora nabavljalo dodatne količine roba, radova i usluga bez provedbe novih postupaka nabave. Kontrola i kvaliteta isporučene robe se količinski i vizualno provjerava pri isporuci na skladištu, a za robu, odnosno opremu veće vrijednosti i tehnološke složenosti provode se tvornička preuzimanja (testovi funkcionalnosti u tvornici) kojima se utvrđuje kvaliteta opreme s traženim funkcionalnostima te preuzimanja na lokaciji ugradnje (testovi nakon montaže) kojima se utvrđuje jesu li ispunjeni traženi kriteriji. Izvedene radove kontroliraju nadzorni inženjeri zaduženi za kontrolu izvedbe i potpisuju se zapisnici o urednom izvođenju radova i usluga. Društvo je odgovarajuće riješilo pitanja odgovornosti za nedostatke i naknadu štete na način da je ugovaralo kaznu za izvoditelje, ako ne izvrše obveze u ugovorenom roku, u visini od 0,5 % do 0,7% ugovorene cijene za svaki dan zakašnjenja, ali ukupna ugovorna kazna ne smije prijeći 5,0 % do 7,0 % ugovorene cijene. Nadalje, ako zbog kašnjenja radova nastane šteta koja premašuje ugovornu kaznu, Društvo ima pravo na naknadu štete iznad ugovorne kazne. Društvo je u skladu s ugovorima naplatilo ugovorne kazne u 2014. u vrijednosti 33.535,00 kn, a u 2015. u vrijednosti 3.325,00 kn. Društvo u dva slučaja u vrijednosti 870.541,00 kn nije ugovorilo ugovornu kaznu. Jamstva za uredno ispunjenje ugovora ugovarana su zajedno s zaključenim ugovorom na puni iznos ugovorene cijene bez poreza na dodanu vrijednost, a kao sredstvo osiguranja su pribavljene zadužnice i bjanko zadužnice. Od 59 pregledanih postupaka nabave jamstva nisu ugovorena u 13, nisu dostavljena u pet postupaka te nisu pribavljena pravodobno u jednom postupku. Nepribavljanje ugovorenih jamstava u ugovorenom roku može za posljedicu imati nepravodobno i nekvalitetno izvršenje ugovornih obveza. Društvo nije uspostavilo sustavno praćenje i usporedbu dobavljača tijekom određenog vremenskog razdoblja, odnosno ne ocjenjuje se obavljena nabava od izabranih dobavljača, s obzirom na njihovu sposobnost da isporuče robe, radove i usluge ugovorene kvalitete, u ugovorenim rokovima i po ugovorenim cijenama.

Cilj Kodeksa korporativnog upravljanja trgovačkim društvima u kojima Republika Hrvatska ima dionice ili udjele je uspostava, održavanje i daljnje unapređenje visokih standarda korporativnog upravljanja i transparentnosti poslovanja trgovačkih društava radi učinkovitog i odgovornog upravljanja javnim kapitalom i poslovima od posebnog društvenog interesa u razvoju hrvatskoga gospodarstva.

Društvo je osnovalo revizorski odbor koji usvaja i odobrava godišnje planove rada unutarnje revizije i godišnja izvješća o radu unutarnje revizije za 2013., 2014. i 2015. te strateški plan rada unutarnje revizije za 2015.-2017. Društvo je od 2013. do 2016. angažiralo ovlašteno revizijsko društvo za obavljanje usluga unutarnje revizije. Sektor kontrolinga je obavljao kontrolu i analizu postupaka nabave za 2013.-2015. te je zaključeno da je poštovana procedura nabave. Također, u srpnju i prosincu 2013. su osnovana povjerenstva za izvanrednu kontrolu koja su obavila kontrolu 22 postupka nabave roba, radova i usluga te je zaključeno da procedura nabave sadrži sve propisane odluke i valjane dokumente.

V. NALAZ

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: planiranje nabave, upravljanje postupcima nabave te zaštita interesa Društva.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na planiranje nabave, upravljane postupcima nabave te zaštitu interesa Društva.

1. Planiranje nabave

- 1.1. Planiranje nabave je proces, kojim se određuju ciljevi i način nabave, a kvalitetno planiranje temelji se na istraživanju i određivanju stvarnih potreba. Uprava Društva je donijela planove nabave roba, radova i usluga za 2013., 2014. i 2015. Planom nabave nije određena vrsta postupka nabave, planirani početak postupka nabave te planirano trajanje ugovora. Društvo nije utvrdilo moguće rizike u provedbi postupaka nabave.

Državni ured za reviziju predlaže u okviru planova nabave navesti vrstu postupka, planirani početak postupka nabave te trajanje ugovora o nabavi. Predlaže unutarnjim aktima utvrditi moguće rizike u provedbi postupaka nabave.

- 1.2. *U vezi s navođenjem vrste postupka, planiranog početka postupka nabave te trajanja ugovora o nabavi u okviru planova nabave, Društvo navodi da su direktori sektora odgovorni za pravodobno pokretanje nabava i odvijanje svih aktivnosti iz nadležnosti svog sektora, da plan nabave sadrži rok isporuke te su zadovoljene potrebe planiranja financijskih obveza.*

U vezi s utvrđivanjem mogućih rizika u provedbi postupaka nabave unutarnjim aktima, Društvo navodi da je uskladilo unutarnje akte s propisima, da se prilikom provedbe postupaka nabave u obzir uzimaju svi sagledivi rizici od pripreme dokumentacije za nadmetanje, pregleda, ocjene, odluke o odabiru ponuda i zaključivanja ugovora. Navodi kako su obveze koje se odnose na upravljanje rizicima određene Pravilnikom o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 58/16) iz srpnja 2016. s kojim će uskladiti unutarnje akte i procese te uspostaviti upravljanje rizicima i registar rizika.

2. Upravljanje postupcima nabave

- 2.1. Proces provođenja postupaka nabave u Društvu je određen Uputom, odnosno Pravilnikom o postupku nabave te planovima nabave za tekuću godinu. Kod upravljanja postupcima nabave nepravilnosti se odnose na unutarnje akte vezane uz provedbu postupaka nabave.

Društvo je u srpnju 2012. i veljači 2014. donijelo Uputu o postupku nabave, a u prosincu 2014. te ožujku i travnju 2015. Pravilnik o postupku nabave. Uputom odnosno Pravilnikom o postupku nabave je propisan rok pet dana za obavijest ponuditeljima nakon donošenja odluke o odabiru o statusu njihove ponude. Od pregledanih 59 postupaka nabave ukupne vrijednosti 165.771.956,00 kn, Društvo nije dostavilo obavijesti ponuditeljima o rezultatima nadmetanja u sedam postupaka nabave u vrijednosti 4.054.308,00 kn što za posljedicu može imati nemogućnost prigovora ponuditelja na odluku o odabir.

Nadalje, kod 35 postupaka nabave na temelju ponude ili prijedloga ugovora ukupne vrijednosti 68.146.395,00 kn, 20 ugovora ukupne vrijednosti 27.353.489,00 kn je zaključeno na temelju samo jedne ponude, što može imati za posljedicu da izabrani način nabave nije omogućio najveću konkurenciju u danim okolnostima. Kod pregledana 24 postupka nabave ukupne vrijednosti 97.625.561,00 kn koji su provedeni pozivom za dostavu ponuda prema dokumentaciji za nadmetanje, nije bilo javnih otvaranja ponuda, odnosno u dokumentaciji za nadmetanje je bilo navedeno da će se postupak provesti bez javnog otvaranja ponuda, što za posljedicu može imati netransparentnost postupka nabave.

Državni ured za reviziju predlaže upućivati obavijesti ponuditeljima o rezultatima nadmetanja. Također, predlaže kod postupka na temelju ponude ili prijedloga ugovora uputiti poziv za dostavu ponude većem broju ponuditelja. Predlaže pri izboru načina nabave voditi računa da izabrani način omogući najveću moguću konkurenciju u danim okolnostima. Nadalje, predlaže kod postupaka nabave koji su provedeni pozivom za dostavu ponuda prema dokumentaciji za nadmetanje, provoditi postupak javnim otvaranjem ponuda kako bi se postupak proveo transparentno.

2.2. *U vezi s upućivanjem obavijesti ponuditeljima o rezultatima nadmetanja Društvo navodi da se u dva slučaja radi o propustu, a za preostala pet nisu u mogućnosti dokazati slanje obavijesti zbog gubitka arhive e-pošte. Navodi da je svjesno mogućih posljedica takvih propusta zbog nemogućnosti prigovora ponuditelja na odluku o odabiru te će pojačati nadzor.*

U vezi s upućivanjem poziva za dostavu ponude većem broju ponuditelja kod postupaka na temelju ponude ili prijedloga ugovora, Društvo navodi svoju specifičnu djelatnost pri čemu se značajan dio postupaka nabave odnosi na profesionalnu opremu za koju globalno postoji ograničen broj proizvođača i ovlaštenih zastupnika. Nadalje, kao razlog navodi unificiranje opreme čime se olakšava i smanjuju troškovi održavanja i rezervnih dijelova te da se u radi o dobavljačima koji su se dokazali u izvršenju radova i usluga.

U vezi s provođenjem postupaka nabave javnim otvaranjem ponuda kako bi se postupci proveli transparentno, Društvo navodi da je unutarnjim aktom određeno da se ponude ne otvaraju javno, osim ako je dokumentacijom za nadmetanje predviđena takva mogućnost. Navodi da je razlog zaštita poslovnih interesa s obzirom da je cjelokupno poslovanje utemeljeno na tržišnim principima, da se prihodi ostvaruju na tržištu elektroničkih komunikacija te da bi u postupcima nabave profesionalne opreme javno otvaranje ponuda utjecalo na smanjenje pregovaračkog prostora s dobavljačima.

3. Zaštita interesa Društva

3.1. Kontrolu postupaka nabave, odnosno je li odabrana najpovoljnija ponuda te obavlja li se nabava od odabranog dobavljača u skladu s ugovorenim količinama, cijenama i rokovima prate podnositelj zahtjeva, odjel nabave te odjel plana, računovodstva i financija. Na temelju 59 pregledanih postupaka nabave ukupne vrijednosti 165.771.956,00 kn jamstva nisu ugovorena u 13 ugovora u vrijednosti 13.880.761,00 kn, nisu dostavljena u pet ugovora u vrijednosti 1.580.231,00 kn, a kod ugovora u vrijednosti 372.000,00 kn jamstvo je dostavljeno nakon devet mjeseci.

Društvo je trebalo ugovoriti jamstva jer neugovaranje i nepribavljanje jamstva može za posljedicu imati djelomičnu naplatu potraživanja te nepravodobno i nekvalitetno izvršenje ugovornih obveza. Društvo je ugovaralo kaznu za izvoditelje, ako ne izvrše obveze u ugovorenom roku, osim u dva slučaja u vrijednosti 870.541,00 kn od 59 pregledanih. Ne ocjenjuje se način na koji je obavljena nabava od izabranih dobavljača, s obzirom na njihovu sposobnost da isporuče robe, radove i usluge ugovorene kvalitete, u ugovorenim rokovima i po ugovorenim cijenama.

Državni ured za reviziju predlaže pravodobno pribavljati i ugovarati jamstva za uredno izvršenje ugovora te ugovarati ugovornu kaznu u slučaju kašnjenja u cilju zaštite interesa Društva. Predlaže ocjenjivati način na koji je obavljena nabava od izabranih dobavljača s obzirom na njihovu sposobnost da isporuče robe, radove i usluge ugovorene kvalitete, u ugovorenim rokovima i po ugovorenim cijenama.

- 3.2. *U vezi s pravodobnim pribavljanjem i ugovaranjem jamstva za uredno izvršenje ugovora, Društvo navodi da ne ugovara jamstvo za uredno ispunjenje ugovora kod ugovaranja manje rizičnih poslova sa stalnim i pouzdanim dobavljačima, da se svaki dobavljač procjenjuje zasebno i donosi odluka o ugovaranju ili ne ugovaranju jamstva za uredno ispunjenje ugovornih obveza. Također navodi da će u slučajevima kada jamstva nisu dostavljena ili su kasnila pojačati nadzor provedbe ugovora.*

VI. OCJENA UČINKOVITOSTI NABAVE

Društvo je odgovorno za učinkovitu nabavu te za provođenje postupaka nabave u skladu s unutarnjim aktima koji reguliraju postupke nabave.

Planovi nabave roba, radova i usluga za 2013., 2014. i 2015. su doneseni pravodobno. Planiranje nabave u Društvu je centralizirano, a prijedlozi se prikupljaju, objedinjuju, odobravaju i unose u centraliziranu bazu podataka koja dalje služi kao jedinstvena podloga na razini cijelog Društva za pokretanje svakog postupka nabave. Plan nabave odobrava nadzorni odbor i usvaja uprava, a svaku izmjenu plana nabave odobrava uprava. Praćenje ostvarenja pojedinog postupka nabave je dostupno putem unutarnje mrežne aplikacije, izvješća o ostvarenju investicija se podnose mjesečno nadzornom odboru, a izrađuju se i tromjesečna te završno izvješće o ostvarenju poslovnog plana u okviru kojih je plan nabave. Potrebe za nabavom su primjereno obrazložene i opravdane, odnosno opravdanost nabave prema vrsti i količini roba, radova i usluga se ispituje u fazi izrade plana nabave, a obrazloženja predmeta nabave ovise o ostvarenju planova prethodnog razdoblja, promjena koje su u međuvremenu nastupile ili koje će nastupiti u razdoblju za koje se planira, stanju zaliha te planiranim ulaganjima. Razmatraju se i odgovarajuće ocjenjuju moguća rješenja, odnosno razmatra se mogućnost korištenja unutarnjih kapaciteta prije pokretanja postupka nabave. Društvo istražuje tržište i pribavlja što je moguće više informacija o radovima, robama i uslugama koje namjerava nabaviti na način da prati tehnološke trendove na tržištu putem javno objavljenih informacija i podataka koje na mrežnim stranicama nude potencijalni ponuditelji, a kod nabave uređaja i opreme digitalnih mikrovalnih veza ima pisane dokaze o istraživanju tržišta. U skladu s Akcijskim planom za provedbu antikorupcijskih mjera svi zaposlenici odjela nabave te zaposlenici koji sudjeluju u postupcima nabave potpisuju na početku godine Izjavu o povjerljivosti i nepristranosti kojom jamče korektnost u provedenim postupcima. Planovi nabave sadrže predmet nabave, planiranu vrijednost nabave, oznaku stavke plana odnosno račun iz računskog plana te rok isporuke, a ne sadrže planirani početak postupka nabave, planirano trajanje ugovora te vrstu postupka nabave. Nisu objavljeni na mrežnim stranicama. Kod provođenja postupaka nabave, odnosno kod planiranja Društvo nije utvrdilo moguće rizike.

Proces provođenja postupaka nabave u Društvu je određen Uputom, odnosno Pravilnikom o postupku nabave te planovima nabave za tekuću godinu. Dokumentacija za nadmetanje je sastavljena na jasan, razumljiv i nedvojbjen način da omogući podnošenje usporedivih ponuda. Odgovori na pitanja za objašnjenjem potencijalnim ponuditeljima su dani bez odlaganja i na jednak način. Društvo sastavlja upisnik o redosljedu zaprimanja ponuda, zapisnik o otvaranju ponuda i zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda koji sadrži analitički prikaz ponuda, odnosno detaljnu usporedbu ispunjenih uvjeta od strane ponuditelja traženih u dokumentaciji za nadmetanje te dokaze i razloge isključenja pojedinih ponuda. Odluke o odabiru ponude su obrazložene stručnim mišljenjem koje je priloženo uz zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda. Nadalje, kod donošenja odluka o izboru najpovoljnije ponude razmotrene su informacije o ranijim nabavama od određenih dobavljača odnosno uzimaju se u obzir prethodna iskustva te reference koje ponuditelji imaju od ostalih kupaca. Također, kod prihvaćanja jedne jedine pristigle ponude, odnosno kada je proveden postupak nabave na temelju poziva na dostavu ponuda s pretkvalifikacijom i poziva za dostavu ponuda prema dokumentaciji za nadmetanje, dano je primjereno obrazloženje. Povjerljivost informacija sadržanih u dokumentaciji za nadmetanje je osigurana i ograničen je pristup zaprimljenoj dokumentaciji.

Odjel nabave čuva dokumentaciju u postupcima nabave koju na kraju poslovne godine predaje u arhivu. Rokovi isporuke roba, obavljanja radova te pružanja usluga su realno utvrđeni. Od pregledanih 35 postupaka nabave na temelju ponude ili prijedloga ugovora, 20 ugovora je zaključeno na temelju samo jedne ponude, odnosno izabrani način nabave nije omogućio najveću konkurenciju u danim okolnostima. Kod 24 postupka nabave koji su provedeni pozivom za dostavu ponuda prema dokumentaciji za nadmetanje postupak je proveden bez javnog otvaranja ponuda. Društvo nije dostavilo obavijesti ponuditeljima o odabiru ponude u sedam postupaka nabave.

Kontrolu postupaka nabave, odnosno je li odabrana najpovoljnija ponuda te obavlja li se nabava od odabranog dobavljača u skladu s ugovorenim količinama, cijenama i rokovima prate podnositelj zahtjeva, odjel nabave te odjel plana, računovodstva i financija. Kontrola i kvaliteta isporučene robe se količinski i vizualno provjeravaju pri isporuci na skladištu, a za robu, odnosno opremu veće vrijednosti i tehnološke složenosti se provode tvornička preuzimanja te preuzimanja na lokaciji ugradnje. Izvedene radove kontroliraju nadzorni inženjeri zaduženi za kontrolu izvedbe i potpisuju se zapisnici o urednom izvođenju radova i usluga. Na osnovi postojećih ugovora nisu nabavljane dodatne količine roba, radova i usluga, bez provedbe novih postupaka nabave. Za razdoblje 2013.-2016. je angažirano ovlašteno revizijsko društvo za obavljanje usluga unutarnje revizije, a godišnje planove, strateške planove i izvještaje je usvajao i odobravao revizorski odbor. Na temelju 59 pregledanih postupka nabave, jamstva nisu ugovorena u 13 ugovora, nisu dostavljena u pet ugovora, a nisu pribavljana pravodobno kod jednog ugovora. Također, u dva slučaja nije ugovorena ugovorna kazna. Društvo ne ocjenjuje način na koji je obavljena nabava od izabranih dobavljača, s obzirom na njihovu sposobnost da isporuče robe, radove i usluge ugovorene kvalitete, u ugovorenim rokovima i po ugovorenim cijenama.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da sustav nabave u Društvu je učinkovit, pri čemu su potrebna određena poboljšanja. Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- u okviru planova nabave navesti vrstu postupka, planirani početak postupka nabave te trajanje ugovora o nabavi
- unutarnjim aktima utvrditi moguće rizike u provedbi postupaka nabave
- upućivati obavijesti ponuditeljima o rezultatima nadmetanja
- kod postupka na temelju ponude ili prijedloga ugovora uputiti poziv za dostavu ponude većem broju ponuditelja
- pri izboru načina nabave voditi računa da izabrani način omogućí najveću moguću konkurenciju u danim okolnostima
- kod postupaka nabave koji su provedeni pozivom za dostavu ponuda prema dokumentaciji za nadmetanje, provoditi postupak javnim otvaranjem ponuda kako bi se postupak proveo transparentno
- pravodobno pribavljati i ugovarati jamstva za uredno izvršenje ugovora
- ugovarati ugovornu kaznu

- ocjenjivati način na koji je obavljena nabava od izabranih dobavljača s obzirom na njihovu sposobnost da isporuče robe, radove i usluge ugovorene kvalitete, u ugovorenim rokovima i po ugovorenim cijenama.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala usklađenost poslovanja Društva s unutarnjim aktima, ušteda sredstava te transparentnost i učinkovitost sustava nabave.